

Överförmyndarnämnden

Plats och tid Sal A, Guldsmeden, Hudiksvall, onsdagen 17 februari 2021 kl 13:15

Beslutande ledamöter Andréa Bromhed (MP), Ordförande
Lena Gustafsson (S), 1:e vice ordförande
Gunnar Grenholm (C)

Ersättare

Övriga närvarande Ulrika Wenn, chef
Susanne Eriksson, handläggare
Lillemor Binett, handläggare
Linda Anderton, handläggare/nämndsekreterare

Justerare Gunnar Grenholm
Justeringens plats och
tid Överförmyndarenheten

Underskrifter

Sekreterare

Linda Anderton

Paragrafer §§ 1-6

Ordförande

Andréa Bromhed

Justerare

Överförmyndarnämnden

Bevis/anslag

Protokollet är justerat. Justeringen tillkännagiven genom anslag.

Instans Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum 2021-02-17

Datum då anslaget publiceras	2021-02-17	Datum då anslaget tas bort	2021-03-10
---------------------------------	------------	-------------------------------	------------

Förvaringsplats för
protokollet Överförmyndarenheten

Underskrift
Linda Anderton

Innehållsförteckning

§ 1	Dnr 2020-000001 - 000 Upprop och val av justerare.....	5
§ 2	Dnr 2021-000005 - 000 Anmälan övriga frågor 2021	6
§ 3	Dnr 2021-000002 - 042 Verksamhetsrapport 2020, Överförmyndarnämnden.....	7
§ 4	Dnr 2021-000007 - 000 Uppföljning internkontrollplan 2020	9
§ 5	Dnr 2021-000006 - 000 Alternativ rekrytering av ställföreträdare	11
§ 6	Dnr 2021-000004 - 000 Meddelanden 2021	13

§ 1

Dnr 2020-000001 - 000

Upprop och val av justerare

Överförmyndarnämnden beslutar

Gunnar Grenholm utsågs att jämte ordförande Andréa Bromhed justera protokollet.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Överförmyndarnämnden

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2021-02-17

§ 2

Dnr 2021-000005 - 000

Anmälan övriga frågor 2021

Sammanfattning

Inga övriga frågor anmäldes.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 3

Dnr 2021-000002 - 042

Verksamhetsrapport 2020, Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden beslutar

att godkänna verksamhetsrapporten för 2020.

Sammanfattning

Chef Ulrika Wenn föredrog ärendet.

Nämnden redovisar ett överskott motsvarande 283 tkr jämfört mot budgeten. Måluppfyllelsen är helt, i hög grad eller delvis uppfyllda när det gäller både kommunfullmäktiges mål och nämndens egna mål.

Överförmyndarnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt bestämmelserna i bland annat föräldrabalken. Huvuduppgiften är att utöva tillsyn och kontroll över ställföreträdarna och se till att gode män och förvaltare sköter sina uppdrag. Överförmyndarnämnden ska särskilt se till att personens tillgångar används för huvudmannens nytta och att tillgångarna i övrigt är placerade på ett tryggt sätt som ger en rimlig avkastning. Nämnden ser också till att förmyndare tar hand om barns tillgångar på ett säkert sätt till dess att barnet blir myndigt.

Ett annat uppdrag är att rekrytera gode män och förvaltare. Det är en stor utmaning att rekrytera tillräckligt många nya lämpliga personer som vill åta sig uppdrag som gode män och förvaltare, som det finns behov av. Många av dem som har behov av stöd är personer med demens, intellektuella funktionsnedsättningar, psykiatriska diagnoser, missbruk samt ensamkommande flyktingbarn. Den ekonomiska tillsynen omfattar cirka 272 miljoner kronor.

Den 31 december 2020 var det 464 huvudmän och 194 underåriga, totalt 658. Av dessa underåriga är fyra ensamkommande barn. Jämfört med fjolåret är det en ökning med totalt 2 personer. Totalt var det 259 ställföreträdare som hade uppdrag som god man/förvaltare, 237 förmyndare, 11 medförmyndare, 1 särskilt förordnad förmyndare (SFF) och 37 särskild förordnad vårdnadshavare (SFV). Det är en hög medelålder hos ställföreträdarna, 58% är över 60 år.

Nämnden har en väl fungerande internkontroll plan som årligen följs upp.

Vandelskontroller på ställföreträdarna sker enligt fastställda rutiner. Förutom kontroller vid nyrekrytering av ställföreträdare har en kontroll genomförts i augusti 2020 av samtliga aktiva uppdrag under perioden 2011–2019. Totalt var det 166 ställföreträdare som kontrollerades hos polisen, socialtjänsten och Kronofogden. Tio av dessa var aktuella hos Kronofogden men nio av dessa

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum
2021-02-17

ärenden var avskrivna. Kontrollen resulterade i att en ställföreträdare blev entledigad.

Alla fysiska utbildningar för ställföreträdarna blev inställda pga. pandemin. I stället har enheten genomfört stöd på ett annat sätt, en mer personlig introduktion i form av länkar till information per e-post och skickat ut en filmad föreläsning med juristen Helle Bryn-Jenssen, Länsstyrelsen i Dalarna.

Personalen har medverkat i Hälsomässan i Hudiksvall. P g a pandemin blev det fler utbildningar än tidigare år för att det genomfördes digitalt; Arv och dödsbo, gallringsråd, barnärenden, e-leg för huvudmän, överförmyndarnyheter och Föreningen Sveriges Överförmyndares (FSÖ) studiedagar.

Beslutet skickas till

§ 4

Dnr 2021-000007 - 000

Uppföljning internkontrollplan 2020

Överförmyndarnämnden beslutar

att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen.

att överlämna uppföljningen av internkontrollplanen till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Chef Ulrika Wenn föredrog ärendet.

Kommunstyrelsen skall årligen ha en uppföljning av samtliga nämnders internkontrollplaner.

Den interna kontrollen för 2020 planeras att följas upp i nämnden den 17 februari 2020. Följande fyra rutiner ingår i överförmyndarnämndens internkontrollplan:

Kontroll av att personuppgiftsansvariga (nämnden) har säkerställt hanteringen av personuppgifter inom sitt ansvarsområde enligt den nya dataskyddsförordningen GDPR.

Förbättra granskning av årsräkningar/sluträkningar.

Förbättra granskning av tillgångsförteckningar.

Att rätt arvode utbetalas utifrån uppdraget.

Den 16 februari vid en arbetsplatsträff följdes GDPR arbetet upp. Resultatet bedöms som okey (2) och följande åtgärder planeras:

- Kontroll att registerförteckningarna är aktuella.
- Fortsätta arbetet med riskanalyser
- Revidera dokumenthanteringsplanen

Den 5 februari 2018 fastställde nämnden en riktlinje för granskning av redovisning. I riktlinjen framgår att granskningarna ska utgå från en checklista och rekommendationerna som finns i Överförmyndarpraktikan. En kontroll av dessa rutiner har genomförts då konstaterades att handläggarna arbetar efter den riktlinje som nämnden fastställt. Resultatet bedöms som bra (3) och följande åtgärder planeras:

- Säkerställa resultatet genom att löpande gå igenom riktlinjen

Överförmyndarnämnden

Rätt arvode har betalats ut efter stickprovskontroll av 30 ärenden, vilket är bra.(3)

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

§ 5

Dnr 2021-000006 - 000

Alternativ rekrytering av ställföreträdare

Överförmyndarnämnden beslutar

att hos kommunstyrelsen ansöka om ett tilläggsanslag med 390 tkr för innevarande år och därefter 775 tkr årligen i ramtillskott samt

att göra en förfrågan om en eventuell förvaltarenhet organisatoriskt kan tillhöra kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Chef Ulrika Wenn inledde diskussionen.

Det har blivit allt svårare att rekrytera ställföreträdare (gode män och förvaltare). Speciellt gäller det i svåra ärenden, där huvudmannen har särskilda behov och kan uppträda hotfullt och har i stort behov av en ställföreträdare med särskild kompetens.

Överförmyndarenheten bedriver ett ständigt pågående arbete för att rekrytera ställföreträdare. Det kan ta allt ifrån en dag till upp till flera månader eller längre från det att överförmyndarförvaltningen har bedömt att det finns behov av att tillsätta en god man eller förvaltare till att en sådan har tillträtt. Variationen är alltså stor, i en del fall finns redan från början en tilltänkt ställföreträdare och i andra ärenden kan det dröja mycket länge innan förvaltningen finner någon som vill ta på sig uppdraget. Det finns också ärenden där verksamheten inte lyckas hitta någon ställföreträdare. Det innebär att personer inte får det stöd i sin livsföring som de har en laglig rätt till. Det kan handla om personer som lider av svår psykisk sjukdom eller missbruksproblematik; personer som är utåtagerande och uppvisar ett aggressivt beteende; personer som har anhöriga eller bekanta som uppvisar ett hotfullt beteende eller som på andra sätt försvårar uppdraget. Följderna för den enskilde kan leda till rättsförlust och, om det vill sig illa, bli svåra.

Nuvarande system för uppdragen bygger på en gammal lagstiftning som håller på att ses över. Så som den nu gällande lagstiftningen är utformad ska uppdraget som god man eller förvaltare ges till en person som är rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig (Föräldrabalken 11 kap 12 §). Tolkningen och tillämpningen av lagen är att uppdraget är personligt, att det är ett frivilligt uppdrag som utförs av lekmän. För sitt uppdrag kan ställföreträdaren få ett visst arvode. Denna tolkning ger inget utrymme för att en juridisk person, exempelvis en kommunal enhet, som sådan skulle kunna utses som

ställföreträdare. Regeringen tillsatte den 18 juli 2019 en utredning för att göra en översyn av de gamla reglerna, vilken ska vara klar den 24 februari 2021.

Allt fler kommuner i Sverige har löst sina rekryteringsproblem genom att inrätta förvaltarenheter med kommunala tjänstemän som har till uppgift att vara ställföreträdare för hjälpbehövande kommuninvånare eller genom att anlita ställföreträdare genom ett privat företag.

Överförmyndarnämnden har sett över olika alternativa lösningar. Jämförelsen har gjorts mellan att anlita ett företag, att inrätta en egen förvaltarenhet i Hudiksvalls kommun samt att köpa platser i kommunalförbundet Södra Hälsingland. Kostnaderna varierar mellan 775 tkr och 900 tkr per år. I samtliga fall ingår 20 avancerade ställföreträdaruppdrag. Inget av alternativen kan inte sägas ligga i linje med lagstiftningens grundläggande tanke och syfte, men har såvitt överförmyndarenheten känner till aldrig prövats rättsligt.

En förvaltarenhet innebär att kommunen anställer av tingsrätten förordnade gode män och förvaltare, som alltså i praktiken utövar sitt ställföreträdarskap som anställda och avlönade av kommunen. En förvaltarenhet med uppdraget att svara för att tillgodose behovet av ställföreträdare kan inte organisatoriskt underställas överförmyndarnämnden. Kommunallagen (KL 6 kap 7 §) anger att en nämnd inte får utöva tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver. Att inrätta en förvaltarenhet vid överförmyndarnämnden är därför inte möjligt, då det skulle innebära att förvaltningen utövade tillsyn över sig själv. Skulle kommunen inrätta en förvaltarenhet måste den organisatoriskt tillhöra en annan nämnd, förslagsvis kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

§ 6

Dnr 2021-000004 - 000

Meddelanden 2021

Överförmyndarnämnden beslutar

att lägga meddelandet till handlingarna.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna, genom sakkunniga biträdena PwC, har bjudit in överförmyndarnämnden att närvara vid nästa revisionsammanträde den 22 februari.